

AHMET TEVFİK SERVET BEYBABA.

Refik Engin

Kırklarelili olup zuamandan şair Abdüselam Beyin oğludur .doğum tarihi 1845 tir. Medrese tahsili görüp Kırklareli müftüsü Süleyman efendiden Arapça, Hasibi adlı şairden Farsça dersleri almıştır. 1871 yılında ünlü Bektaşî Babası Tevfik Bey Babanın kızı Fatma Hürmüz Hanımla evlenerek ona damat olmuştur.1884 yılında Mehmet Ali Hilmi Dede babadan babalık icazeti almıştır. 1880 yılından 1896 yılına kadar Kırklareli mukavelât muharrirliğinde(Noter) bulunmuş olup istifa etmiştir. 3 Mart 1897 tarihinde Kırklareli'nde zatürreeden ölmüştür. Bir hayli şiir ve nefesleri olmasına karşın bu gün çok azı eldedir. Şiirlerinde SERVET mahlasını kullanırmış. Kerbela vakasını anlatan manzum (Nevha-i Dil, Nâzımı: Kırkilise Mukavelât Muharriri Ahmed Servet, Kasbar Matbaası, İstanbul 1311/1895) Bundan başka şairin 'Müntakim' adlı tiyatrosuyla, 'Racî' adlı romanı o dönemde baskıya hazırlanmışsa da şairin ölümüyle basılmadan kalmışlardır.

Revnakoğlu Arşivinde ise Servet Beybaba hakkında şunlar yazılıdır:

“ Servet Beybaba: Kırklareli'nde yetişmiş kuvvetli Bektâşî şairlerindedir. Adı Ahmed Tevfik idi. Kırklareli'nin tanınmış şair ve âlimlerinden Tevfik Baba'nın şair kızı Hürmüz Hanım ile evlenerek, ona damat olduktan sonra *Servet* mahlası almış ve bu suretle Tevfik Bey Baba gibi değerli bir Bektaşî babasına damat oluşunun kendisine manevi bir servet değerinde olduğunu bildirmek istemiştir.

Kendi babası Abdüselâm Efendi de, *Selâmi* mahlaslı manzumelerinde, eski Dîvân edebiyatı yolunu devam ettiren kudretli bir şairdi.

Güzel saz çalan, güzel sesi ile nefesler okuyan, hafızasında birçok masallar bulunan Servet Bey Baba'nın vücuda getirdiği şiir ve nefesleri derlenip bir araya getirilememiştir. Yalnız, Kerbelâ vaka'sını anlatan Nevha-i Dil, ismindeki 32 sahifelik küçük kitabının 1311 tarihinde, İstanbul'da Kasbar Matbaası'nda bastırılmış olduğunu biliyoruz. 241 beyit tutan Nevha-i Dil Mersiyesinin son beyti şöyle bitiyor:

Nar-ı matemle yakıp cân ve ciğer dağlayalım
Anıp ol vakıayı Haşre kadar ağlayalım

Bektaşîliğe girip, İstanbul'da Dede Baba ile tanışıp, onun sevgi ve teveccühünü kazanarak 1300 yılında ondan babalık icâzeti almış bulunan Servet Bey'in Bektaşî Babalığı da çok sempatik geçmiş, kendi çevresinde olduğu kadar Bektaşîlik âleminde de olgun bir mürşit olarak tanınmış, sevilmiş herkesin kalbini kazanabilmenin bahtiyarlığına erişmişti.

Servet Bey Baba, 1296'dan 1312 tarihine kadar Kırkilise'de mukavelât muharrirliğinde bulunmuştur. Sonra arzusıyla ayrılarak evine çekilmiş ve 1313 yılında Mart ayının 3'üncü günü zatürree den göçmüştür. 1261'de doğduğuna göre vefatında henüz 52 yaşında bulunuyordu. Yukarıda ismini verdiğimiz refikası Hürmüz Hanım da şair idi. “ (Revnakoğlu Arşivi, Dosya No: A 148) (Yüksel,2002:82)

Vahit Lütfi Salcı Nevha-i dil den bazı mısraları şu şekilde tanıtıyor.

Matbu asarında olan Nevha-i dil den parça alalım. Kerbela vakasını tasvir eden bu eser terkibi bent şeklinde yazılmıştır. 240 beyitten ibarettir.(yukarıda 241 olarak verilmiştir) Bu eseri yazdığının sebebini şair ilk mısralarda şöyle anlatıyor.

Bu muharrem Hadika okur iken تنها
Oldu bu çakare ilhami hüda rehnüma
İttiyaz eyleyerek çok ol kitabı mehaz
İktibas eyledim andan nice türlü mana

Şerhedip halini mazlum Hüseyin pakin
Kerbela vak'asını icmal ile kıldım inşa
Nanı manzumeyi tesmiyye edip (nevai- dil)
Eyledim bezmi muhibbanı Hüseyin idha
Kalemi afvile ıslah edeler noksanın
Varise zerre kadar koymıyalar sehvü hata

Kerbela vakasından sonra Ehli beytin Medine'ye dönüşünde halkının gelenlere Hüseyin'i sorması hitabından başlayarak eserini şöyle bitiriyor.

Ehli beyt ile beraberce cenabı Zeynel

Şamdan sonra Medine'ye dönüp kıldı hıram
Çıktılar karşı ahali Medine cümle
Ehli beytigörecek kisvel matemde tamam

Durdular kafiye karşı heman şeyh ile şab
Kıldılar hüzn ile matem ederekböyle hitab

Kâni ol şahı ol şahı keremkârımız neylediniz
Bize ilâm edin hünkârımızı neylediniz
Noldu mazlum Hüseyin ibni cenabı Zehra
Sanii Haydarı kerrarınızı neylediniz

Nice oldu iki gül destei gülüzarı Hasan
Sünbülü ravzai ebrarımızı neylediniz
İki şehzade-i nevrete Hüseyne noldu
Zineti gülşeni ihyarınızı neylediniz

Kaplanmış girdi melalet güli ruhsarınızı
Nittiniz neş'ei didarınızı neylediniz
Türbei Hazret-e yüzsürdüler andan nâgah
Kıldılar hali dili izhar ile ahı cangah

Kerbelâ deştini avarelerini yad edelim
Sakfi gerdumi yıkıp ah ile berbad edelim
Kalbimizi eyliyelim çirki maasiden pâk
Dilimiz zikri şehidan ile mutat edelim

Hak ile batılı bu vâka eder çünkü temyiz
İricek şehri gamü matemeferyad edelim
Duyalar naleimizi hem dahi sükkanı sema
Ahü efkanımız şevk ile müzdat edelim

Servet'a var ise eşrarı tesahüp eyler
Biz mahzun anı tevbih ile ib'at edelim
Nar-ı mâtemle yakıp cânü ciğer dağlayalım
Anıp ol vakıyı Haşre kadar ağlayalım (Salcı,1938:203,204)

Yukarıda Servet Beyin bir eseri olduğunu ve bazı mısralarını yazmıştık. Bu eseri bulup yeni harfler ile tercüme eden Müfid Yüksel ve Servet Beyin torunlarından İlhan Özalp'in izniyle yazıyoruz. İlhan Özalp bu izni yazılı olarak ta vermiştir.

Eserin eski Arap harfleriyle basılmış nüshası fotokopi olarak Müfid Yüksel tarafından gönderilmiştir.

NEVHA-İ DİL Nâzımı: Kırkkilise Mukavelât Muharriri AHMED SERVET

Hadise-i Kerbelâ'ya Dair Kırkkilise Mukavelât Muharriri Ahmed Servet Efendi'nin İcmâlen İnşâdına muvaffak oldukları Manzum "Nevha-i Dil" Nâm Eseridir.

Maarif Nezâret-i Ceflesinin Ruhsatıyla Tab' Olunmuştur.

DERSAADET-İSTANBUL (Kasbar Matbaası) Bâbıâli Caddesinde Numara: 25

Sahib Ve Nâşiri: Kitabçı Kasbar 1311 NEVHA-İ DİL

Beni Yâ Rabb mey-i aşkın ile şeydâ eyle

Dilimi zikr-i şehidân ile gûya eyle

Bir tükenmez yola azm eylemişim bedrakasız
Kulunu vâsıl-ı sırr-ı menzil-i a'lâ eyle

Sözümü şevkile makbul-i enâm et Yâ Rabb
Eser-i hâmemi gencîne-i ma'na eyle

İkilikden beni tevhîdine isâl kılıb
Cümle gönlümde olan varlığı yağma eyle

Âl u Evlâd-ı Resul'e beni kıl bende-i hâs
Bu ten-i mürdeyi lütfun ile ihyâ eyle

Eser-i âtıfedin hamd ederim Yâ Mennân
Kıldı bu çâkeri müstağrek-i bahr-i ihsân

Cân u dilden ederim şevk ile tâ Rûz-i Kıyâmet
Hazret-i Ahmed-i Muhtâr'a salât ile selâm

Haydar u Fatima sıbteyni gönülden severim
Çâryârin kuluyum çâker-i ashâb-ı kirâm

Hamse-i Âl-i 'Aba hürmetine afv eyle
Cümle isyânımı ey kâbil-i hâcât-ı enâm

Çâkerin hâk-ı mezellekte bırakma meded et
Eyle makrun-i der-i Şâh-ı şehidân-ı izâm

Kerbelâ vak'asını yazmağa kıldım cür'et
Eyle lütfun ile Yâ Rabb ânı mevsul-i hitâm

Edicek bârigeh-i izzetine arz-ı niyâz
Eyledim yazmağa hâl-ı şühedâyı âğaz

Bu Muharrem'de Hadîka okur iken tenhâ
Oldu bu çâkere ilhâm-ı Huda rahnümâ

İttihaz eyleyerek çun o kitâbı me'haz
İktibâs eyledim ândan nîce türlü ma'na

Şerh edib hâlini mazlum Hüseyin-i pâkın
Kerbelâ vak'asın icmâl ile kıldım inşâ

Nâm-ı manzûmeyi tesmiye edib “**Nevha-i Dil**”
Eyledim bezm-i muhibbân-ı Hüseyin'e ihdâ

Kalem-i afv ile ıslah edeler noksanın
Var ise zerre kadar koymayalar sehv u hatâ

Eyledim rûşen ibârât ile sebt u tahrîr
Edeyim dinle heman hâl-ı Hüseyin'i takrîr

Hazret-i Fahr-i Cihân vermiş idi böyle haber

Kerbelâ'da gözümün nuru şhadetle gider

Dağ vurub sînesine rikkat ile ağlar idi
Bu suhan etmiş idi Hazret-i Zahra'ya eser

Kalbi mahzûn olub ol rütbe ki bîhûş oldu
Bir zaman kâdir-i nutk olmadı ol kân-ı güher

Dedi mahdûm-ı ciğerpârem için Yâ Ebetî
Hürmet u ta'ziye ol günde 'aceb kimler eder

Ümmet-i muhlisimiz gam yeme Yâ Fatima kim
Her sene mâtem edib yandırılar cân u ciğer

Sarılıb kûşe-i dâmân-ı Resulullah'a
Sabr ile kıldı tevekkül yaradan Allah'a

Şam ahâlisi olub tâbi-i ehl-i 'isyân
Etdiler emr-i Yezîd ile seraser tuğyân

Yazdı bir nâme Velîd'e o Yezîd-i gaddar
Bey'atim al ki sakın verme Hüseyin'e meydan

Girmeyib dâire-i bey'ate eylerse inâd
Dedi katleyle heman etme ta'allul bir ân

Nâme sırrı olıcak Şâh-ı enâma ma'lûm
Dedi Haşa ki olam tâbi'-i Âl-i Süfyân

Bana mevrûs iken taht-ı hilâfet elhakk
Âna bey'atle reh-i dîne getirmem noksan

Ravza-i Hazret'e ol hiddet ile oldu revân
Kıldı hâl-ı dilini ağlayarak şerh u beyân

Dedi ey cedd-i ma'âlî-kadrim kavm-i buğât
Bana göstermediler rahat ile rû-yı hayât

Sâye-i rif'atini bunda penâh etmişken
Bîvefalar bana hiç vermedi tekîn u sebât

Bir nîce düşmen-i dîn katlime âhenk etmiş
Sana geldim amân ey şâfi'-i yevmu'l-'Arasât

O gece hayret ile nevha vü tehlîl ederek
Okudu sabaha değîn ruh-ı Resul'e salavât

Ba'd-ı ez ân oldu oldu varıb şem'-i mezar-ı zehra
Yanarak 'arz-ı derûn etdi o 'âli derecât

Dedi ey vâlide geldim ki veda' eyleyeyim
Bana zâlimlerin etdiklerini söyleyeyim

Edicek anda dahi resm veda'ı itmâm
Hâne-i rif'atine sür'at ile kıldı hirâm

‘Azim-i savb-ı Hicâz olduĝunu cem’ ederek
Ehl-i Beyti ile evlâdlarına verdi peyâm

Kendi evlâd u ahbâb-ı hümayûnu ile
‘Azm-ı râh eyledi ol kıble-i ashâb-ı kirâm

Hasılı kat’-ı menâzil ve merâhil ederek
Erdi çün Mekke’ye ikbâl ile ol Şâh-ı enâm

Mekke eşrafı çıkıp cümlesi istikbâle
Kesb-i feyz etdi kudûmiyle cemî’ akvâm

O melek-hilkati i’zâz ile eşraf-ı Hicâz
Aldılar şehre heman eyleyerek ‘arz-ı niyâz

O şehinşah olıcak Mekke’de çün sadr-nişîn
Bir zaman olmuş idi ta’na-i düşmandan emîn

Etdiler bir nice mektub mektub ve merâsil irsâl
Hazret’e bey’at için Kûfe’den erbâb-ı mühîn

İktidâmız sanadır gayre deĝildir ne ola
Pîşva olsa bize sen gibi bir ehl-i yakîn

Kademin hâkine cân baş fedayız kılsan
Bizi teşrîf ile reşk-âver firdevs-i berîn

Olıcak Hazret’e bu tarz ile çün ‘arz-ı niyâz
Eyledi Müslim’i bu emre mübaşir ta’yîn

Dedi var erenlere bizden dahi kıl arz-ı selâm
Müte’akib geliyor ol Şeh-i ashâb-ı kirâm

Hazret-i Müslim icâzetle olub râha revân
Açdı hicr âteşi sadrında ânın dâĝ-ı nihân

Bir dahi hazrete âyâ ki mülakât nasîb
Olacak mı deyu hayret ile eylerdi figân

Zâr zâr ağlar idi tayy-ı merahil ederek
Yetdi pâyâne sefer bir gün olub Kûfe ‘iyân

Dâr-ı muhtâra nüzul eyledi mihmân oldu
Geldiler bey’ate eşraf ve ekâbir yeksân

Yapışıp dest-i iradet ile bey’at etdi
On sekiz bin kişi dâmân Akîl’e ol ân

Sıdk u ihlâsını bu tâifenin şah-ı enâm
Nâme-i Müslim ile eyledi tefhîm tamâm

Ol zaman hakim idi Kûfe’de Nu’man Beşîr
Müslim’in geldiğine bey’at için oldu habîr

İttifak ile yazıb Şam'a Yezîd'e nâme
Mâcerayı ne ise eyledi bir bir takrîr

Kûfe'ye etdi 'Ubeyd İbn Ziyâd'ı hakim
Kıldı Nu'man Beşîr azline dâir tedbîr

Bundan özge o zaman hakim-i zalim yok idi
Cebr ile etmiş idi mülk-i Irak'ı teshîr

Kûfe eşrafını cem' eyledi hep meclisine
Cümleye şetm ederek eyledi bî hadd tekdîr

Müslim'i hânesine gizlediği oldu bedîd
Etdi mel'un o zaman zulm ile Hânî'yi şehîd

Ateş-i harb o gün iki taraf oldu ziyâd
Akdı seylâb-ı belâ gibi dem-i ehl-i fesâd

Kûfe halkında ezel kâbil-i iman yok idi
Oldular münhezimen tabî'-i erbâb-ı 'inâd

Kaldı meydanda o şehbâz-ı velâz-ı velâyet tenhâ
Katline tîğ çekib kavm-i 'Ubeyd İbn Ziyâd

Kimseler yetmedi feryadına ol mazlumun
Cânib-i kibleye yüz tutdu edüb istimdâd

Ey sabâ hâl-i dil-zârımı bildir ki Hüseyin
Ba'd-i ezîn etmeye bu cânibe izhâr-ı vedâd

Zu'fundan düşdü yere böyle ederken âvâz
Arşa etdi o zaman tâir ruhu pervâz

İki evlâdını ol zât-ı me'âlî ünvan
Bile almışdı meger Kûfe'ye oldukda revân

Birinin nâmı Muhammed biri İbrahîm idi
Nâşüküfte iki gonca-i gülzâr-ı cinân

Anları hânesine almışdı bir hatûn
Nân u ni'met verib eyler idi bir yerde nihân

Vardı bir zevci hem ol salihanın Hâris nâm
Çün o nevrlerin ardınca olurdu puyân

İltifatına olub İbn Ziyâd'ın mağbûn
Etdi mel'un oları küşte-i tîğ-ı 'udvân

Kim ki bu hadiseyi yâd ile giryân olmaz
Şüphesiz ol kişide din ile imân olmaz

Müslim ol gün ki buyurmuş idi 'ukbâya güzer
İttifak etmiş imamzâde dahi azm-ı sefer

Sarılb dâmenine şevkile eşraf-ı Hicâz

Dediler Kûfe'ye 'azm eyleme ey kân-ı güher

Pederin dahi varıb anda giriftâr oldu
Nice bin türlü beliyâta aman eyle hazer

Dedi ol cânibe 'azm etmemek olmaz haşâ
Müslümanlar bize hüccet ile şevk arz eyler

Oldu bir vakt-i seher Kûfe diyârına revân
Mekke'den bir nice eşraf ile ol nur-ı basar

Hâne-i Ka'b'e varıb âh ederek bağrına taş
Çeşm-i Zemzem'den o dem akdı heman kanıyla yaş

Nâgehan yolda erib şah-ı enâma bu peyâm
Müslim'i Kûfe'de katl eylediler leşker-i Şam

Cânib-i Kûfe'ye 'azm eyleme ey Tâir-i Kuds
Seni sayd etmeğe her cânibe kurmuşlar dâm

Erişince bu haber çün ki o âlî-câha
Oldular ğarka-i derya-yı ğumûm ve âlâm

Kûfe'nin askeri ol buk'ayı sarmışdı meğer
Bulmadı andan öte râh guruh-i İslâm

Bu tereddüd ile pâyâne yetüb hükm-i sefer
Kerbelâ arsasına eylediler nasb-ı hiyâm

Hâke basdıkdâ ayağın dedi şâh-ı şühedâ
Biliniz işte budur arsa-i kerb u belâ

Şehr-bânu'ya dedi ey gül-i gülzâr-ı vefâ
Mahv eder zevrak-ı ümîdi bu girdâb-ı fenâ

Ten-i mecrûh ile gördükde bu mevzi'de beni
Düşmana karşı etmeyesiz vâveylâ

Kılmayın nevha gerîbânınızı çâk ederek
Ki olmaya bâis tezyîd-i surûr-i a'dâ

Ümmu Kulsüm'e dahi eyleyerek 'atf-ı nigâh
Etdi tekrarına işbu vesayayı edâ

Ehl-i Beyt'in bu haber bağrını püryân etdi
Cümlesi rikkat ile eylediler âh u bekâ

Dedi sabr eyleyiniz böyle imiş çün takdir
Ne kadar sa'y-i belîğ eylesen olmaz tağyîr

Kerbelâ buk'asına çünki Yezîd-i gaddar
Şâh'ı katletmeğe çekmişdi sipah-ı hûnhar

Ehl-i imandan etmişdi Fırat'ı mesdûd
İbn Sa'd idi o leşkerde sipahsâlâr

Cünd-i İslâm'da olmuşdu ta'attun peydâ
Ateş-i hasrete yanmışdı siğâr ile kibâr

Dokuzuncu gün idi şehr-i Muharremde hemân
Kâr-ı zâr etmeğe vermişdiler ol günde karâr

Nâle-i nay u nefîr âleme dehşet saldı
Rezme 'azmetdiler ol demde o kavm-i cebbâr

Aldı ferzend-i Nebî ol şeb adüvden mühlet
Oldu meşgul 'ibâdet o esîr-i gurbet

Cem' olub bir yere tehlîl ile ta subha kadar
İştigâl eyledi ol vâkıf-ı esrar-ı kader

'Arş'a erdi o gece savt-ı inâs ile zukûr
Kıldılar nevha ve tesbîh u du'a ta be seher

Çekdi şîvenge-i zulümâta evzek-i şah-ı nücüm
Mâteme girdi o şeb hayret ile kurs-i Kamer

Dest urub dâmen-i Hurşîd'e Mesîha o gece
Men'ederdi ki tulû'uyla cihâ bulmaya fer

O gece kisve-i mâtemle 'arus-i âlem
Sinesin çâk ile 'arz eyledi gam ile keder

Pür-melâl idi o şeb sâkin arz ile semâ
Gayri bir hâl idi ol gecede hâl-i dünya

Erdi dehşet ile bir savt semâdan o zaman
Verdi hengâm-ı şehadetden o âvâz-nişân

Ol sadâ Hazret-i Kûlsum'ü salıb efkâra
Oldu hayret ile me'vâ-yı İmam'a puyân

Dedi ey dâder-i 'âlî-kadrim mesmû'un
'Acaba oldu mu ol bang-i hazîn nâlân

Dedi hemşîresine lütfla ol Şah belî
Oldu hâlâ bu gece vâkı'ada ceddîm 'iyân

Bana tebşîr ile peyğam-ı şehadet verdi
Dedi teşrîfine sükkân-ı semâ hep nigerân

Bu peyâmı deyib ol Şah-ı serîr-'azamet
Eyledi nezdine evlâd u 'iyâlin da'vet

Ederek her birine dîde-i şefkatle nazar
Bir hitâb eyledi ol zübde-i evlâd-ı beşer

Vakt-i hecr erdi veda' eyleyelim ey dostlar
'Arş'ı seyretmeğe cân-ı mürğî çün uçdu şehper

Nice ihmâl edeyim mülk-i beka' 'azminde
Şâm-ı ömrüm ki benim eyledi izhâr-ı seher

Şevk-i teşrîfime yanmakda Cenâb-ı Zehra
Muntazır lezzet-i dîdârım için Peygamber

Anları rikkat ile bağına basdı bir bir
Dem-i hicranda ol necl-i Cenâb-ı Haydar

Nâr-ı firkatle yanıp ol gül-i gülzâr-ı vefâ
Kıldı bu vechle çün emr-i veda'ı icrâ

Şehr-bânu ederek bir tarafında eyvâh
Yakasın çâk kılıb firkat ile nâle vü âh

Dâr-ı gurbetde n'olur hâli bu dil-teşnelerin
Derdi kim cümleye ey sâye-i ikbâli penâh

Yed-i a'dâya bu şehzâdeleri zâr u yetîm
Bırakıp olmadasın(?) 'âzım-ı dergâh-ı ilâh

Hecr-i dost bir tarafa bir yana kahr-ı gurbet
Kimseler olmayalar bencileyin baht-ı siyâh

Bu emânetleri câna kime teslim etdin
Diyerek şâhidin eylerdi suâl ol yüzü mâh

Ol kadar eyledi rikkat ile kim âh u enîn
Kaldı hayretde duyub âhını sükkân-ı zemîn

Ümmu Kulsüm dahi bir yandan edib vâveylâ
Sinesin çâk edib eylerdi bu vechle nidâ

Bana manend-i hazîn olmaya Yâ Rabb kimse
Çekmeye bencileyin kimseler endûh u cefâ

Derdi ey şem'-i velâyet ki nedir bunca bize
Birbirin zulmüyle ta' kib eden bunca belâ

Bâis-i teselliyet oldemde Hasan idi bize
Ravza-i Cennet'e oldukda revân Şîr-i Huda

Senden özge 'acaba mahremimiz kimler olub
Kim olur hâtır-ı virâne teselli-bahşâ

O gece eyler iken böyle musîbetle güzâr
Etdi âsâr-ı seher rûz-ı şehâdet izhâr

Şâh-ı dîn etdi Haremgâhdan oldemde hirâm
Kıldı te'diye için farz-ı İlâhiye kıyâm

Ya'ni icra-yı salât üzre teyemmüm kıldı
Oldu meşgul cemaatle namâza o hümâm

Henüz encâma resîd olmadan eşğal-ı namâz
Bumamışken dahi evrâd-ı du'a hadd u hitâm

Cânib-i hasımdan ol demde kopub galgaleler
Rezme 'azm eylediler leşker-i Kûfe ile Şâm

Kerbelâ deştine binlerce 'alemler yürütüb
Anda gösterdiler Evlâd-ı Resul üzre zihâm

Cünd-i İslâm dahi kıldı icâret hâsıl
Oldular Hakk diyerek 'arsa-i rezme vâsıl

Dergeh-i Hakk'a yüzün sürdü o pâkîze-hisâl
Etmeyib zerre kadar kesret-i a'dâyı hayâl

Beline çekdi heman tîğ-ı Resulullah'ı
Dahi destâr ve ridasın giyinib bi'l-İclâl

Zu'l-Cenah esbine ikbâl ile oldu râkib
O İmam İbn İmam etmekiçun ceng u cidâl

Verdi râyât-ı zaferiyyâtı 'Abbas eline
Düzdüler saflarını hey'et-i eşraf-ı ricâl

Du taraftan olıcak çünki müretteb saff-ı harb
Oldu temyîz mecâz ile hakikat fi'l-Hâl

Kendi bizzât celâdet ile ol şahvâr
Etdi mü'minlerin iman gibi kalbinde karâr

Saff-ı a'dâya mukabil durub ol feyz-meâb
Kıldı ol fırka-i gümrâha salâbetle hitâb

Dedi ben gonca-i Zehra-yı Betulüm ki Huda
Şân-ı ecdadıma ta'zîm ile gönderdi kitâb

Bu yere da'vet ile siz beni celbeylediniz
Şimdi gösterdiniz inkâr ile hep ru-yı 'itâb

Bana bu mertebe gadr etme nedendir âyâ
Yoksa gelmez mi fikrinize yarın rûz-ı 'azâb

Nush u pend etmeyib ol seng-dilâna te'sîr
Etdiler tîr revân haric-i ez hadd u hisâb

Saff be saff oldu yirmi iki bin ceys-i pelîd
Ehl-i imân dahi yetmiş iki merd-i sa'îd

Bu suhan eyledi Hurr İbn Yezîd'e te'sîr
Oldu tekbîr ederek 'âzım-ı dergâh-ı emîr

İlticâ eyledi dergâh-ı İmam'a ol ân
Sürdü dâmân-ı Hüseyin'e yüzün ol pâk-zamîr

Dedi 'isyana günah eyleyib ikdâm etdim

Bilmedim böyle isâet ede bu kavm-i şerîr

Aman ey Kabil-i hâcât budur me'mûlüm
Lutfle afv oluna eylediğim cürm-i kesîr

Dedi meftuhdur dergeh-i ihsân ey Hurr
İ'tzâr ehline her dem o Şeh-i 'Arş-ı Serîr

Cezm edince kerem-i Şah'ı o merd-i bî yan
Oldu hiddetle heman âteş-i hâr u hâşâk

İzin alıb Şah'dan i'zâz ile ol merd-i gayyûr
Buldu tîğiyile heman rahneler erbâb-ı fücür

Berk-i şimşîri ile yandı sufûf-i a'dâ
Akdı seylâb-ı belâ gibi dem-i ehl-i gurûr

Erdi hâtîfden o dem gûşine nâgeh bir savt
Müjde-i câm-ı şehadet idi kim buldu surûr

Muntazırdır dem-i teşrîfine ey Hurr cehd et
Nigerândır yoluna dâde-i Gilmân ile Hûr

'Arsa-i rezm-i edib işbu beşâret ile teng
Harbden buldu kemâl ile teni zu'f vü fûtûr

Edriknî deyu bir sayha urub etdi nidâ
Hızır-veş erdi o dem yanına Şah u şühedâ

Aldı Hurr'ü heman ol mâh-ı spihr-i devlet
Haymegâha anı nakl etmeğe kıldı himmet

Oldu mu bütün 'aceb kalb-i şerîfîn râzı
Diye ol hâlet ile etdi suâle cür'et

Ederek hâsılı tahsîl-i rızâ-yı 'âlî
Eyledi câm-ı şehadetle behişte rihlet

Leşker-i Şah'dan o gün geçmiş idi rub'-ı nehâr
Nice cengâver olub vâsıl-ı bâğ-ı cennet

Herbiri firt-ı şecaat ile etdikde güzâr
Ehl-i Beyt erlerine geldi o demde nevbet

Murtaza ile cenâb-ı Hasan'ın cünd-i Yezîd
Dokuz evlâdını bu ma'rekede kıldı şehîd

İki evlâdını Şah-ı Şehîdan'ın devran
Birisi gonca iken biri açılmış reyhan

Etdi müstağrek-i derya-yı belâ leb-i teşne
Ehl-i Beyt'in ciğerin kıldı bu âteş püryân

Müslim'in dahi ciğerpâreleri üç nevres
Oldular her birisi nâvek-i a'dâya nişân

Üç nefer oğlu dahi Ca'fer-i Tayyar'ın âh
Oldular cânib-i Firdevs'e şehadetle revân

Kâsım İbn Hasan ol cümle içinde ammâ
Hüsni ile olmuş idi şem'-i şebistân-ı cihân

Göricek dâder u a'mâmını hâke yeksân
Hasret-i câm-ı şehadet ile oldu (?)

Rezme 'azm etdiği dem ol meh-i erbâb-ı yakîn
Ağladı rikkat ile dâde-i sükkân-ı zemîn

Gül-i gülzâr-ı Hasan idi o verd-i tâze
Pederi rayıhası var idi zülfünde hemîn

Duhter-i Hazret-i Şah-ı şühedadan çünkü
Nâmzed olmuş idi hem ana bir dürr-i semîn

Kâsım'ı ldi haremğâha cenâb-ı şüheda
Kıldı şehzâdenin ihzârına fermân-ı mübîn

Giydirib ol gül-i ra'nâya 'arusâne libâs
Oldu çun birbirine vâsıl iki mâh-ı cebîn

Kâsım olmuşken o pâkîze-cemâle hayrân
Kendüye cânib-i a'dâdan okundu meydan

Gûş edince bunu a'dâdan o ferhunde-cemâl
Tığını çekdi heman eyleyerek kâs-ı kitâl

Ehl-i Beyt ol gül-i bâğ-ı edebi men'ederek
Tutdular dâmenini etdiler izhâr-ı melâl

Çun veda' eyledi hayretle 'arûsa nâgâh
Dirmeden gonca-i maksudu o nakâm-i visâl

'Azim-i rezm etdi heman şa'sa'a-i tığından
Düşdü a'da safına sa'ika-i izmihilal

Rahneler buldu hücumuyla sipah-ı a'dâ
Tığın urdukça celâdetle o pâkîze-hisâl

Zahmdâr etdi ten-i pâkını peykân-ı belâ
Düşdü âhir yere ol gülben-i bâğ-ı şühedâ

Edriknî deyu bir sayha urub etdi nidâ
Üstüne yetdi heman Hazret-i Şah-ı şühedâ

Haymegâha yetirib 'izz ile ol serv-i kaddi
Ehl-i Beyt ol derece eylediler âh u bekâ

Cümlesi mâtem edib sinelerin çâk etdi
Tutuşub yandı bu şeyven ile sükkân-ı semâ

Bir içim suya tahassür ile ol teşne-lebin
Ten-i pâkında nice çeşmeler oldu peydâ

Hâk-i hûnîni o nûr âyetinin vechinden
Pâk ederledi tebessümle olub dîde-küşâ

Çeşm-i hayret ile her birisine kıldı nigâh
Cân verib eyledi dergâh-ı mu'allâyı penâh

Geldi ol demki felek devr-i muhalifle heman
Mîhr-i ümîdi ede hâk siyâha pinhan

Bâğ-ı Firdevs'e ne kim var ise merdan-ı Hüda
Oldular birbiri ardınca şehîden puyân

Harbe nevbet yetib ol zübde-i nev'-i beşere
Nitekim geldi dem-i da'vet-i hallâk-ı cihân

Ehl-i Beytin çağırıp eyledi tekrar veda'
Terk edib cümlesini Hakk'a hazîn u nâlân

Basdı çün rahş-ı hümâyuna sa'adete kadem
Cânib-i ma'rekeye sür'at ile oldu revân

Durdu a'daya mukâbil o kerîm u cevâd
Derd-i hicrânıyla bu şi'ri buyurdu inşâd

Ey e...tâbi'-i fermân-ı Yezîd-i gaddâr
Sizde yok zerre kadar havf-ı Cenâb-ı Kakhâr

Bunca mü'minleri dil-teşne şehîd eylediniz
Kanı insafınız ey kavm-i zalûm u cebbâr

Beni bu cânibe da'vet ile celb eylediniz
Nakz-ı ahd eyleyerek şimdi edersiz inkâr

Cigerin yakdınız etfâl u nisânın bî âb
Etmeyib Fahr-i risâlet ile Allah'dan 'âr

Geliniz etdiğiniz çevre peşîmân olunuz
Olmadan sahib-i 'isyân u günah bisyâr

Çünkü Hakk'dan utanıp etmediniz zerre hicâb
Ne verirsiniz yarın ecdâdıma mahşer'de cevâb

İttifaken dediler Şah'a o kavm-i hussâd
Hiçbir vechle bizden olamazsın âzâd

İnkıyâd etmez isen emr-i Yezîd'e şimdi
Katline lâhikk olur hüküm-i 'Ubeyd İbn Ziyâd

Kıldı ol fırka-i gümrâha betekrar hitâb
Geliniz olmayınız bâni-i bünyâd-ı fesâd

Bu diyâra beni celb eylediniz da'vet ile

Bunda ben gelmemişim etmek için ceng-i cihâd

Mâni'-i rehğüzerim olmayınız tâ varayım
Sorayım Şam'a Yezîd'e nedir esbâb-i 'inâd

Bu nasîhat dahi ol kavm-i pelîde te'sîr
Etmeyib çekdiler ol şaha suyûf-i Şemîr

Tiğmî çekdi celâdet ile ol hayr-ı halef
Kıldı bir hamlede çok kimseleri mahv u telef

Tîr bârân ederek her yanadan kıldı guluvv
Etdi ol Şah'ı 'adüvv sehm-i belâhaya hedef

Ten-i pâkında olub yetmiş iki çeşme revân
Yere düşdü heman ol mahzen-i esrar-ı örf

Şimr-i zî'l-Cevşen bedbahtın elinde âhir
Şerbet-i câm-ı şehâdet ile kesb etdi şeref

Ehl-i Beyt'den o zaman çarha çıkıb âh u figân
Dahi sükkân-ı semâ kıldı bu ahvâle esef

Olkadar mâtem edib eylediler âh u bekâ
Oldu çun nevhaları velvele-endâz-ı semâ

Nîzeler üzre verib re's-i şehîdâna nizâm
Kaldı meydanda bî ser cesed-i pâk-i İmam

Dil-i püryânla etfâl u nisâyı sad âh
Bindirib nâkelere etdiler 'azm-ı reh-i Şâm

Yetdiler Şâm'a o gün çunki ehâli-yi Dimeşk
Şehr âyîn edib etmiş idiler seyre kıyâm

Ehl-i Beyt ile beraberce Cenâb-ı Zeynel
Şâm'dan sonra Medîne'ye dönüb kıldı hirâm

Çıkdılar karşı ehâli-yi Medîne cümle
Ehl-i Beyti göricek kisve-i mâtemde temâm

Durdular kafîleye karşı heman şeyh ile şâb
Kıldılar hüzn ile mâtem ederek böyle hitâb

Kani ol şâh-ı keremkârınızı neylediniz
Bize i'lâm edin hünkârınızı neylediniz

N'oldu mazlûm Hüseyin İbn-i Cenâb-ı Zehrâ
Sâni-i Haydar-ı Kerrâr'ınızı neylediniz

Nice oldu iki güldeste-i gülzâr-ı Hasan
Sünbül-i ravza-i ebrârınızı neylediniz

Kaplamış gerd-i melâlet gül-i ruhsârınızı

N'etdiniz neş'e-i didârınızı neylediniz

Türbe-i hazrete yüz sürdüler ândan nâgâh
Kıldılar hâl-i dil izhâr ile âh cângâh

Ey Resul-i du cihân kible ki ehl-i 'iyân
Bize bîdâd ile gözetdi sipihr-gerdân

Mübtelâ kıldı bizi bâdiye-i gurbetde
Düşmen-i dîn muradınca edib vâh-ı devrân

Şem'-i ikbâlimizi zulmüyle itfâ etdi
Zâlim-i Şâm ile Kûfiler edib çun tuğyân

Kıydılar cân-ı Hüseyin'e o sipah-ı hunhâr
Etdiler hâke heman cism-i latîfin yeksân

Tutmayıb hürmetini bezm-i belâda bî âb
Kırdılar elini Yâ Şâfi'a Yevmi'l-Mîzân

Verdiler nâle ile halka tamamen ra'şa
Olkadar nâle ki çun lerze getirdi 'Arş'a

Şimr-i zi'l-Cevşen ile ehl-i fesâda la'net
Ehl-i Beyt hatırına kılmadı zerre hürmet

Rû-yi rahat göremez cân-ı 'Ubeyd İbn-i Ziyâd
Etdiğini yanına hiç kor mu Cenâb-ı 'İzzet

Âl u evlâd-ı Nebî katline şimşîr çeken
Rûz-i Mahşer'de 'azâbın çeker elbet elbet

Kerbelâ teşnelerin yâd ile her subh u mesâ
Okuya mü'.min olan ruh-ı Hüseyin'e rahmet

Cân u dilden ola evlâd-ı Resul'e bende
Bulmak isterse her kim derecât-ı rif'at

Okusun ehl-i 'adaviye gece gündüz la'net
Her kim isterse dâreynde bulmak 'izzet

Kerbelâ deştinin â deştinin âvârelerin yâd edelim
Sakf-ı gerdunı yıkıb âhıyla berbâd edelim

Kalbimiz eyleyelim çirk-i ma'âsiden pâk
Dilimiz zikr-i şehîdân ile mu'tâd edelim

Hakk ile bâtılı bu vak'a eder çunki temyîz
Ericek şehri-i gamm mâtemi feryâd edelim

Duyalar nâlemizi hemdahî sükkân-ı semâ
Ah u figânımızı şevkile müzdâd edelim

Servetâ var ise eşrârı tesahub eyler
Bezmimizden ânı tevbîh ile ib'âd edelim

Nâr-ı mâtemle yakıb cân u ciger dağlayalım
Anıb ol vâkı'ayı Haşre kadar ağlayalım

TEMME

-----0-----

Torunlarından İlhan Özalp'in gönderdiği kayıttan bazı ilaveler almak istiyoruz.

Şair Abdülselem Efendi ile eşi Rüya Hanımın oğludur .Bir yaz günü araziye dolaşırken Ariz Baba köyünde çok terlemişti. Yazın çok giyinmek hastasıydı. Çok yorgun olduğundan, terden ıslak çamaşırlarını değiştirmeden yatıp uyuduğu, bu yüzden zatürree olup Kırklareli' de öldüğü söylenir. Ahmet Servet Beyin bir fotoğrafı ve onun lehine düzenlenmiş icazetname, torunun torunlarından İlhan Özalp tarafından Henüz Kırklareli'nde müze kurulmadığı bir tarihte Edirne müzesine başışlanmıştı. Servet Bey 1897 de ölmüştür .Mezarı Kara umur kabristanlığındaydı .Bu kabristanlık kaldırılırken Muhittin Özenbaş babasının kemiklerini Ariz Baba köyü kabristanlığına taşıtıp kızı Servet Hanımın beton mezarının üzerine betondan bir sanduka yaptırarak içine koydurmuştur . Meçhul mezar soyguncuları içinde kıymetli bir şey bulunduğunu sanıp sandukayı ve Servet Hanımın kabrini iki kez tahrip etmişler.

Vahit Lütfi Salcı Servet Bey hakkında varlık dergisinde ölümü ile şu kaydı düşmektedir.

Kaynatası Tevfik Bey Babayı pek severmiş, onun ölüm haberini menfası olan Trablusgarb'ta işitince Tevfik Bey Baba ya tahsis ettiğimiz makalede söylediğimiz gibi bu acı habere dayanamayarak hastalanmış o da menfasında ölmüştür. (Salcı, 1938: 81)

Gönül pervanedir yanar tutuşur
Aşk ile daim Seyit Ali'nin
Deyüp atasına Hazret-i Hünkâr
Senden bir evladım gelir yürü var

Keşfü kerameti âleme yeter
Ol çehresi mah'im Seyit Ali'nin
Kadim etsin Allah âyini cemin
Daim bu dilhahım Seyit Alinin

Bahçesinde bülbülleri ötüşür
Aşık olanların kalbi tutuşur
Seher niyazında SERVET erişir
Kulağına âhım Seyit Ali'nin ¹

Yine şair ile ilgili olarak Vahit Lütfi Salcı şunları yazmaktadır.

Divan ve halk şairlerini birbirinden ayırtmaz ve daima onlarla düşüp kalkarmış. Hasibi ve Raci gibi divan edebiyatçıları ile muşaree ettiği gibi, AşıkAhmet, Hayrani, Edirneli Kenzi ,gibi halk şairleri ilile beraber , Şarkı Rumeli'ye Karnabata ,Karloveye , ve daha sair yerlere giderek müsabakalara iştirak edermiş .Müsabakalardan daima üstün geldiğini ve Muamma çözmek hususunda bu üstünlüğünü daima muhafaza ettiğini şimdi Alpullu'da sağ bulunan ve kendisini yakından tanıyan ve bu gün 80 yaşını tecavüz etmiş olan Edirneli Memet Ali Özeren söylüyor .

Kaynatası Tevfik Bey Babayı ezanı tahkir ettiği için ve daha sair sebeplerden jurnal eden Kırklareli hocaları yaptıkları mazbataya bu Servet Babayı da ithal etmişlerse de tahkikat esnasında mahkeme reisi Ömer Bahir Efendi isminde bir zat Servet efendinin hatta Cuma günleri bile, Kırklareli' den bir yere ayrılmadığını ve böyle bir infikake katiyen tesadüf etmediğini cevaben ve resmen bildirmesi kendini sorgudan kurtarmıştır.

Gelin canlar ikrar verip gidelim
Hacı Bektaş Veli Pir divanına

¹ İlhan Özalp. Mektupla gönderdiği bilgilerden derlenmiştir .Bir kıtası Vahit Lütfi Salcı'nın yazısından alınmıştır .

Aşk ile tarikata girip gidelim
Hacı Bektaş Veli Pir divanına

Canü baştan geçip dara duralım
Sinemiz zahmına merhem vuralım
Derdimizin dermanını soralım
Hacı Bektaş Veli Pir divanına

Tarikatla insan bulursa kemâl
Encamında olur vasılı cemal
Lütfü hûda bizi eylesin isal
Hacı Bektaş Veli Pir divanına

Bu yolda edeple hareket eden
Biiştibah bulur didara vuslat
Hakteala vermiş feyzü bereket
Hacı Bektaş Veli Pir divanına

SERVET'a şüphesiz ol zatı kerim
Haktan bize olmuş bir lutufu azim
Gidelim şevk ile olalım nedim
Hacı Bektaş Veli Pir divanına. (Salcı,1938:200-204)

Ahmet Tevfik Servet Bey baba'nın Bektaşî mürşidi olduğuna dair icazetnamenin tercümesini aynen yazıyoruz. (Yöre dergisi, 2004: 13)

İnnehû min Süleymane ve innehû Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdü lilehillezi hedane lliheza vema küna li nehtediye levla hedeneilâhü vema tevfikı ille billahi ve hüve hasbüne ni'melvekil Elhamdü lilehillezi hedanelle tarikil enbiyai vel mürselin. Ve en amene ni'mete esülûki fi mesleki el evliyai vel mükarrabine ve zeyyenesemae suduril arifin .bi mevakibi esraril hakayiki vel irfani ve nevvera mişketi kulûbussalikin . Bi enverilhidayeti vel ükan ve sallalhü alâ rasulina Muhammedinillezi erşedene ile tarikilhakkıvelyakin . Ve eddebena bi edebiş şerilmübin ve âlâ ellihil ethar ve eshabilhil ehya ile yevmiddin .

Emme ba'd evveli masdarı kâinat ve eyvel mefhari mevcudat Rasulüssakaleyn ve hüde ve rahmetellilâmin .Habib-i Hûda şef-i ruzi ceza Cenab-ı Hazret-i Muhammed Mustafa salalhü teâlâ aleyhi vesselem efendimizin ravz-i ensab mutahharelerine perver şebab olup pişteva tarikat rehnüma-i hüda-i rah-i hakikat hayrul beşer sakı Kevser .esedülli Allahül galip Ali ibn-i Ebi Talip Efendimiz hazretlewrinin hadika-i sülale-i haşimeyyelerinde teferru eden şecere-i mubareke-i nûaniyenin ababından bulunan ve merkez mamure-i habide gavs-ı Âzam ve kutbül ebdab olan heykel-i nurani ser subhani pirimiz efendimiz Esseyid Mehmet Hünkâr → Hacı Bektaş Veli kuddise sırruhulali vel cali hazretlerinin tarikat → âliyyesine intisab eden verest-i iradetlerine müteallik ve merbud olan âşikan , sadikan , muhiban , deruhtan hakikat nişanelerin malûmla oluna ki Rumili kıtasında Edirne vilayeti muzafatından **Havs**a kazasında kain **Kanber Baba** kaddes sırruhu hazretlerinin zaviye-i şerifesi postuna siyadetli **Ahmet Servet Baba**'nın efadilla talibine Seyyid Ali Sultan kuddise sırrahal menan efendimiz hazretlerinin seyr-i sülûku üzre erkân → tarikat-ı Bektaş-ı Veli ta'lim eylesine hasbel tarika ruhsat ve icazet vertilmesi hakkında kaza-i mazburde vaki **Ârizi Baba** kuddise sırrahu hazretlernin zaviye-i şerifesi postnişini niyabetlü essayid **Mehmet Tevfik Baba** hazretleri tarkinden vuku bulan tavsiye ve enha ve hüsn-ü şahadet üzerine mumalileyn niyabetlü **Ahmet Servet Baba**'nın şeriat-ı Muhammediye ve tarikat-ı Ahmediye erkânın icrasına dikkat ve sırat-ı küstakimden inhiraf etmemeye ve âdâb-ı tarikatla müedded olmağa himmet ve abında ve rüvendeye hüsn-ü nazarla hizmet ,velhasıl zâhire-i batınai müstahsen hareket etmesi dergah-ı mazbure postuna kaydıyla muhibban, âşikan , sadikanın kendisinden bir tutup ikrarına efredine olmalarına ruhsat ve babayı mumaillehe işbi icazetname verildi. Cümlemizin malûmu olsun ve icazetnememize ittiba kılınsın vesselâm.

Alâ menittebeal Hûda .Sarfî harrare fiyevmil cumati min şehri Recep el mercebe lisenete ehadi selâsümie ve min hicreti men lehu izzü evşşerfü.

Kaynakça

1. **Yüksel** Müfid .Bektaşilik ve Mehmed Ali Hilm,i Dede baba .Servet Bey .S.82 .2002
2. İlhan Özalp. Mektupla gönderdiği bilgilerden derlenmiştir .Bir kıtası Vahit Lütfi Salcı'nın yazısından alınmıştır .

3. Yöre Dergisi Sayı 54.S.13 Edirne müzesindeki icazetnameyi yeni harflere çeviren Musa bey.
4. **Salcı** Vahit Lütü. Halk bilgisihaberleri. temmuz1938. Sayı 81. S.203,204.
5. **Salcı** Vahit Lütü. Halk bilgisi haberleri temmuz.1938. Sayı 81.
6. **Salcı** Vahit Lütü .Halk bilgisihaberleri. temmuz1938. Sayı 81. S200,201.204.